Region Örebro län

Sprutbytesmottagningen Region Örebro län

Beredningen för somatisk specialistvård och högspecialiserad vård
2026-05-07

Region Örebro län

Historik

1986	Sprututbyte startar i Lund, i Malmö året efter
2006	Lagen om utbyte av sprutor och kanyler (2006:323)
2007	Kompletterande föreskrifter från SoS (SOSFS 2007:2), ändringar 2013 och 2020
2011	Diskussioner inleds i Örebro
2017	Lagändring, kommunalt veto tas bort och åldersgräns sänks
2019	Sprutbytesmottagningen öppnar i Region Örebro Län

Region Örebro län

Syfte

- **9 §** Den person som missbrukar narkotika och som inställer sig för att byta ut sprutor och kanyler ska
- erbjudas vaccinationer enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccination mot hepatit B. Profylax med vaccin och immunoglobulin – före och efter exposition,
- efter behovsbedömning erbjudas andra relevanta vaccinationer,
- regelbundet erbjudas rådgivning och provtagning avseende hiv, hepatit B och hepatit C samt andra förekommande allmänfarliga sjukdomar enligt smittskyddslagen (2004:168), och
- erbjudas samtal för att motiveras att upphöra med sitt missbruk. *(HSLF-FS 2017:2)*

Region Örebro län

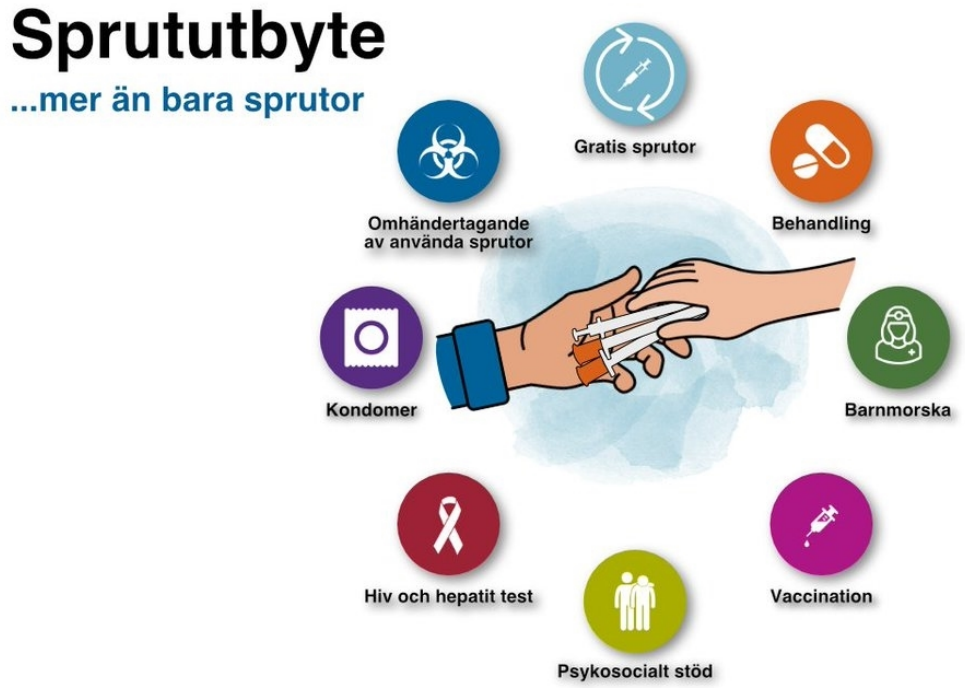

Hälsofråga för individen - men även en **smittskyddsfråga**

Region Örebro län

Öppettider och personal

- Tisdagar och torsdagar 12-16 för alla
- Onsdagar 13-16 endast för kvinnor (kvinnodagen)
- Sjuksköterskor och undersköterskor från infektionskliniken och beroendecentrum
- Kurator
- Läkare från infektionskliniken tillgänglig.
- Barnmorska tillgänglig på onsdagar.

Region Örebro län

Bytets olika delar

- Utbyte av nålar och verktyg
- Provtagning
- Information och utbildning för att minimera riskbeteende och stöttning och uppmuntran till patienterna för kontakt med beroendecentrum och Socialtjänst.
- Vaccination hepatit A och B
- Sårvård
- Preventivmedelsrådgivning, gynekologisk provtagning, cellprovtagning mm (onsdagar)
- **Behandling av hepatit C**
- Utdelning av naloxon

Region Örebro län

Lite statistik

Antal besök 2025: 1907 st

Antal unika besökare 2025: 198 st, 28% kvinnor

Antal unika besökare sedan start: 501 st

Vanligaste droger: amfetamin 54%, heroin 16%

Avlidna 2025: 9 st (11 st 2024)

Utdelat naloxon: 107 st kit (2 doser i varje)

Region Örebro län

Behandling av hepatit C

- Ca 2000 smittas årligen, huvudsakligen missbruksrelaterat
- Mål från WHO om att eradikera hepatit C till 2030
- Nya effektiva behandlingar sedan 2014
- 97% botas!
- 3 månaders behandling, 1 tablett/dag
- Lite biverkningar
- Vinst med att behandla tidigt!
- Elimineringsplan
- Framtiden - Utökad provtagning – kapillära prover

Region Örebro län

Naloxon

- Livräddande behandling vid opiatöverdos, nässpray
- Pågående utbildningsinsats (Soc, polisen, ordningsvakter)
- Möte på LMV hösten 2025

Region Örebro län

Lagrådsremissens förslag

- Utökat syfte för sprututbytesverksamheter: …förebygga spridning av blodburna infektioner *och att främja fysisk och psykisk hälsa hos personer med skadligt bruk eller beroende av narkotika.*
- Planeringskrav som ökar tillgängligheten och stärker samverkan.
- Fokus på skadereducerande arbete, tillgänglighet, samarbete och samverkan samt överbryggning/sluss till annan vård – lågtröskelverksamhet.
- Tillståndsplikten avskaffas.

Region Örebro län

Mobilt sprutbyte

- Sedan vintern 2024/2025 mobilt sprutbyte i ”enkel” form
- Besökt först Hällefors och sedan Karlskoga regelbundet
- Medel finns för sprutbytesbuss – upphandling pågår
- Planering av verksamheten
- Når en grupp som annars har dålig tillgänglighet och stort behov
- En viktig del av samsjuklighetsarbetet – synergier!
- Vision – gemensam mottagning beroende/socialtjänst/NGO
- Placering av fasta mottagningen?